

Előfizetési árak:

Helyben, vagy postán küldve:
Egy évre 10 frt — kr.
Félévre 5 frt — kr.
Negyedévre 2 frt 50 kr.
Egy óra 1 frt — kr.
Egyes szám 5 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőségbe (nagy-uj-utca, 1702. sz.) bérmentve küldendő. Ide intézendők a reklámajánlatok is.

Előfizethető helyben:

Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében, Szinay Gyula kiadó lakásán (kis-csapó-utca 383. sz.) és a szerkesztőségben — vidékről pedig a postahivatalok útján.

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.
 A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.
 Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorért 5 kr
 Nagyobb terjedelmű s többszöri hirdetések alku szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj minden külön beiktatásért 30 kr.

Hirdetést vagy reklámot magában foglaló újdonság sora 50 kr. Nyilttéri közlemények minden petit sora 50 kr.

Hirdetések fölvetetnek Szinay Gyulánál, a szerkesztőségben, valamint Zichermann H. közvetítő irodájában is.

Név nélkül, vagy bérmentetlenül beküldött levelek nem vétetnek figyelembe.

Kéziratok vissza nem adatnak

Szabadelvű czensura.

A vakmerőség őszinte nyilatkozatot tett Szapáry Gyula gróf a képviselőház utolsó ülésén. Apponyi Albert azt kérdezte tőle, igaz-e, hogy egy választókerületben, a kortes-szolgabíró, az ellenzéki képviselő-jelölt program-beszédjét erőszakkal félbeszakította s annak meghallgatásában a választó-közönséget hivatalos hatalmával meggátolta? A mire felelő Magyarország szabadelvű miniszterelnöke: Biz ez igaz, így volt, de jól volt így. A kisutca-ujhelyi ellenzéki jelölt programbeszédében nemcsak a jövőre nézve tervezett (sic!), hanem a már kész törvényhozási intézkedéseket is szóba hozta. Ezért — ugymond — az illető tisztviselő »kötelességét teljesítette.«

Szégnyen és gyalázat! Ennyire cynikus nyelven nem szólt még magyar kormány-férfi. Voltak választási visszaélések mindig. Voltak, a kik értők felelősségre vonták a kormányt, mindig. A felelet azonban mindig az volt, hogy a visszaélések meg fognak vizsgálatni s ha megbizonyulnak, büntetésüket meg fogják találni. Ez ugyan nem következett be soha, de nem történt még eddig az sem soha, hogy a kormány ország-világ előtt kijelentse: igenis a panaszlott cselekmény

megtörtént, úgy történt, amint panaszolták, de a ki tette jól, tette, jussa volt hozzá, kötelessége volt. A Szapáry-kabinet életében ezzel beállott az a korszak, mikor az existencia alapját a feslettséggel való nyilvános dicsekvés képezi.

Igenis Szapáry Gyula gróf nyilatkozatával végképen proclamálva van immár Magyarországon, hogy a hatalom minden eszközzel szabados a hatalom fentartásában, ki van jelentve »ünnepélyesen« és ez a kijelentés Magyarország törvényhozó testülete által tudomásul van véve, hogy ebben az országban a közszabadságok megóvására rendelt állami közegek csak a közszabadságok elnyomására valók.

Mert ha csak egy elszigetelt esetről volna szó, talán ha megbotránkozással is, de mindössze csak egyszerűen regisztrálhatnók a dolgot, úgy a mint megtörtént. A trencsénymegyei esetnek azonban ezer praecedense van s ha elmúlt esőnek nem kell is köpönyeg, a betűgyimiszter cynicus »felvilágosítása« a jövő árnyékát veti előre. A közigazgatás államosítását tüzzel-vassal akarja a kormány keresztül erőszakolni a parlamentáris képviselői elv minden lényeges követelményének durva megsértésével, — még ezen az országgyűlésen. A miniszterelnök válaszból, ha volt olyan jámbor, a ki eddig benne kételkedett volna, végre megtud-

hatta, hogy hát miért is olyan rettenetes sürgős az az ugynevezett »államosítás«. Ma még nem minden szolgabíró teszi azt meg, a mire az a kisutca-helyi vagy hova való basibozuk vetemedett. Még nem mindenkinek parancsol a kormány Magyarországon. Akadnak még olyan bolond köztisztviselők, kiknek több a törvény uralma, mint a kormány grátiája. Ilyen tisztviselőkkel nem valami kényelmes dolog a választási küzdelembe belemenni és egy kicsit sokba is kerül. A választási visszaélések ugyan eddig is napirenden voltak, de azért a kormány úgy gondolkodik, hogy a mai közigazgatási gépezetnek még most sem veszi elég hasznát. Azért a legközelebbi 5 esztendőre csordultig akarja tölteni és fenéig fogja kiüríteni hatalmas poharát. Ruit per fas et nefas s reformok ürügye alatt véglegesen, megteremti a reakciót. A kormány által kinevezett közigazgatási tisztviselők kortes-hada a miniszterelnök tegnapielőtti nyilatkozata után, a legközelebbi általános választásokon egyik kezében butykossal, a másikban kancsukával járhatja majd a verbunkost.

Azt se tudjuk hirtelenében, ki volt az az ellenzéki képviselőjelölt, a kit programbeszédében a trencsénipoliczáj félbeszakított. Annyi azonban bizonyos, hogy ha nem is valami Gigerli, de min-

A DEBRECZEN TÁRCZÁJA.

VÁLASZ

Benedek János barátomnak.

Szíves leveledre, másul az enyémet,
 Noha későn viszi hozzátok „a német“:
 Nem maradhatok rá hallgatagon még se,
 — Ha te kiverseltél, ne legyek jobb én se.

Dalotokból látszik — ebbe legyek én is, —
 Debreczeni szívben örök a poézis.
 Áldott az a föld ott, lángot örömet ad,
 — Csak a philloxéra ne bántsa a „Sestá“-t!

Az én szegény dalom, sohse' termelt arra,
 Összevonta szárnyát ijedten a „zaj“-ra.
 De a dicséretet nem vetem el még sem,
 Mert tudom én jól, hogy — az a fizetésem!

— Az Alpok?... A népe?... Derék nép ez János,
 De a műveltségük még is csak hiányos.

Mert az ördög érte, hogy ha már idűg,
 Hogy nem értek el a töltött — káposztáig!

Én különben köztük — mit, e „jött-ment“-népen!
 Fölemelve hordom színehagyott képem.
 S számon is őket, meg meg is nyugszom abba:
 Hogy nem lehet magyar mind, az istenadta!

A szerelmeteket áldja meg az ég is,
 A lakodalomra otthon leszek én is.
 S ha reményem szeme a jövőbe jól lát,
 Idegennek esni nem hagyod — a stólát!

De hova tévedtem?... hisz ez a te hangod!
 Sietek ijedten letenni a lantot.
 Óh a plágiumért nem neheztelnél te...
 Jó vagy te, tudom, csak bepörölnél érte!

Levelem bezárom; — de ne hagyjam még el,
 Mit szívem diktál, hogy sok jó egészséggel,
 Tisztelem, csókolom, a sátorozókat,
 — S mind közönségesen az otthon valókat!

Genf, 1891. febr. 8.

Szabolcska Mihály.

Szerelmi bűnök.

Irta és felolvasta a »Csokonai-kör« 1891. február hó 12-iki ülésén dr. Bakonyi Samu.

Per amorem dei! Szerelmi bűnök istentelenségeiről akar kedves öcsém felolvasást tartani a Csokonai-körben és még azt akarja, hogy a feleségem meg a leányomat otthon ne hagyjam? De már abból semmi sem lesz. Az asszonynak otthon a helye, az ilyen dolgok nem az ő füleinek valók. Magam azonban ott leszek, annyi bizonyos; hadd halljak már valami olyat is, a mit nem igen szokás leírni, annál kevésbbé felolvasni. Így kedélyeskedett velem a napokban egy öreg barátom, a kinek azonban, úgy látom, itt van a felesége is meg a leánya is. Hát ne tartsanak semmitől, tisztelt hölgyeim, noha bizony azt tartom, mit a régi jó latin igazság: Castis omnia casta, mégis mivel a felolvasásom tárgyául választott dolgok hallatára az önök kényes izlése megbor-zadna, nagyon felületesen fogom azokat érinteni s a hol kényesebb fejtegetésekbe kellene bocsátkoznom, ne legyenek kíváncsiak, mert higgyék el nekem, hogy a többi ugysis diákul van.

A felületesség egy felolvasásban, mint a német mondja úgy is »jól veszi ki magát« s

denesetre fene-gyerek. Mert úgy látszik, hogy csakugyan nem valami keztyüs kézzel nyult a »szabadelvű« kormány-rendszert népboldogító dolgaihoz, ellenben — uram bocsá! — az a veszedelmes lázító, még tervezni mert, sőt — mit, önök még nevetnek? — »a már kész törvényhozási intézkedéseket is szóba hozta.« Az átkozott petroleur felemlítette, hogy a tagosítást azon a vidéken helytelenül hajtották végre, s hogy a regále-váltság a népek károkat is okozott. Hát lehetett szabad volt ezt a forradalmi izgatást Szapáry hű szolgabirójának (szolga, bíró! minő átalakulása a fogalmaknak!) békeességben tovább hallgatnia. Hiszen vérbelángba borult volna Kisuczta-Ujhely, Varin — jaj, egész Trencsénmegye, egész Magyarország! Jó bizony, hogy az új trencsényi Csák Mátét — ejnye, milyen nagy kár, hogy a neve az eszembe nem jut — nyomban ott le nem nyakazták!

Mi szükség is volna ma ebben az országban szabadon gondolkodó fejekre! Ne »tervezetek«, mutat-jelent szóba ne hozzatok: még politikai martyrt csinál belőletek, a minek az eltörléséért valamikor régen Kossuth Lajos szenvedte börtönt, a politikai censura, mely immár ma szabadelvű számba megy. Nyomorságos, törpe árnyak! Ma is elvakul az ő rövidlátó szemök attól a világosságtól, mely ezelőtt ötvenöt esztendővel ama börtön éjszakájából szerte sugárzott. Szilágyi Dezső azonban a rég várt reform-miniszter csak »tervezzen« tovább, bizza a választási visszaélések feletti bíráskodásról szóló törvényjavaslat kidolgozását ezentúl is felváltva egyik héten egyik, másik héten másik »kiváló képzettségű« jogászunkra, — ezeknek a »tervezgetés« legalább jövedelmez.

B. S.

Országgyűlés. A képviselőház ülése febr. 12-én. A képviselőház rövid vita után megtárgyalta a bosnyák-hercegovinai csapatok Magyarországra való behozataláról szóló törvényjavaslatot. Rohonyi Gyula előadó után Cziferer Ákos, Iteli Ignác és Irányi Dániel a javaslat ellen szölkáltak, Apponyi Albert gróf, és Szapáry

Gyula gróf miniszterelnök a javaslat mellett és a ház többsége a javaslatot általánosságban és részleteiben is elfogadta. Ezután következett a sürgősen bejelentett interpellációk tárgyalása. Horváth Gyuláé általános érdeklődést keltett, Baross Gábor kereskedelmi miniszter azonnal válaszolt az interpellációra, melynek legfontosabb és a tárgyalások eredményét megvilágosító eredménye az, »hogy ezen díjszabásokat nem hogy módosítani, de még érinteni sem szabad, ha csak azokért elébb teljesen ekvivalens ellenszolgáltatás nem adatik.« Ha a kormány képes e díjszabások fejében előnyöket kieszközölni, nem tartaná az ország érdekében helyesnek, hogy még akkor is mereven ragaszkodjunk a tarifák érintetlenségéhez. A kormánypárton a miniszter beszédét élénkebb helyesléssel kísérték, mint a mult alkalommal, de most meg az ellenzék volt tartózkodóbb. Apponyi Albert gróf felhívja a belügyminiszter figyelmét, hogy a varini kerületben most folyó képviselőválasztásnál a tisztviselők álltak a kormánypárt élére és pressziót gyakorolnak. Csak egy konkrét esetet emlit fel: Kisuczta-Ujhelyen egy tisztviselő az ellenzéki szónokot megakadályozta további beszédében. Szapáry Gyula gróf miniszterelnök Apponyinak adott válaszában egy oly különös elvet állított föl, melynek következményei igen súlyosak lehetnek. Kijelentette ugyanis, hogy annak a tisztviselőnek joga volt a szónokot félbeszakítani, mert az a kormány politikájára és javaslatai ellen beszélt. Az ellenzék ezen a kijelentés zajos derült-séget keltett és Apponyi Albert gróf kiállításba helyezte, hogy ily körülmények között programbeszédeit ezután a miniszterelnök ezen-zurája alá fogja bocsátani. A választ különben tudomásul veszi. A többség, a kormánypárt és nehányan az ellenzékéről tudomásul vették a választ. — A konzuláris bíráskodásról szóló javaslatot a keddi ülés napirendjére tűzték ki.

A képviselőház ülése febr. 13-án. A képviselőház tegnap a katonai övezetek ellátásáról szóló törvényjavaslatot intézte el; a javaslat-hoz hozzászóltak gróf Andrássy Gyula előadón kívül Irányi Dániel, Nagy István, Bolgár Ferenc és a honvédelmi miniszter. A javaslatot minden párt elfogadta. Ezután bácsó Fejérváry Géza honvédelmi miniszter felelt báró Kaas Ivor és Meltzl interpellációjára a szállítások ügyében. A miniszter válaszában a ház tudomásul vette. Szilágyi Dezső igazságügyminiszter felelt Polonyi Géza interpellációjára a kir. táblák szétosztása ügyében. A miniszter igen kurtán felelt az interpellációra, de Polonyi oly részletes elemzés alá fogta a miniszter válaszáat, s oly sok oldalról világította meg, hogy az igazságügyminiszter második válaszá-

ban nemcsak az adatok tekintetében volt bőkezűbb, hanem szükségesnek látott egy phaedrusi mesét is előhozni Polonyi ellen. — Azt mondta ugyanis, hogy a Polonyi interpellációjára eszébe juttatja a Phaedrus verébét, mely a szélről lengetett cserfán ülve azt hitte, hogy a fa az ő terhe alatt hajladozik. Polonyi a mesét igen sikerült pointtal fordította vissza az igazságügyminiszterre. Hallott — ugymond — verébéről, cserfáról és szélről. Annyit megértett, hogy a hasonlatból neki a verébnek kell lennie. De a miniszterrel szeretné tudni, hogy neki melyik szerep jut: a cserfa-e, vagy a szél? (Zajos, hosszantartó derült-ség.) Ha a szél, akkor nincs kifogása a hasonlat ellen. Végül Polonyi az árutarifák ügyében interpellálta Baross Gábor minisztert, konkrét alakban vetvén fel a kérdéseket, melyek a bécsi tárgyalások eredményeire vonatkoznak.

Az államháztartás 1890. IV. negyedbeli pénztári eredményeit most mutatja ki a pénzügyminiszter. E szerint e negyedben a bevételek tettek 112,455,273 frtot (12,217,321 frttal többet, mint 1889. megfelelő időszakában), a kiadások 81,342,172 frtot (416,668 frttal kevesebbet a tavalyinál.) E szerint a mult év utolsó negyedének mérlege összesen 12,633,990 frttal jobb a tavalyinál, a miből ha leütjük az akkor még fenn nem állott italméresi adónak a kezelési költségek levonása után maradó tiszta hozadékát 4,697,917 frtot, az ugyanazon tényezők számbavételével készült mérleg is kedvezőbb 7,936,073 frttal. A »Bud. Korrespondenz« az 1890. évről vonatkozó egész évi mérlegből a következőket jelenti: »Az államháztartás bruttó bevételeiről és kiadásairól az 1890. évben a következő hiteles számokat közölhetjük: az összes bevételek kerek számban 375,646,673 frtot tettek és így az előirányzathoz képest 19,831,180 frt többletet tüntetnek fel, a bruttó-kiadások 342,906,098 frtra rugtak, 12,400,494 frttal kevesebbre, mint a költségvetésében előirányoztatott. A mérleg tehát az előirányzott 508,901 frt hiány helyett 32,740,575 forintnyi fölösleggel záródik, a mi szinte teljesen váratlan és messzemenő remények dacára valóban meglepő fényes eredmény. — Összehasonlítva az 1889. évi eredményekkel, a bevételek 34,860,718 frttal kedvezőbbek, aminek azonban az italméresi adóbevételekre 18,274,151 frtnyi összeg esik, úgy hogy a bevételek tulajdonképeni fölöslege az 1889. évhez képest 16,586,531 frtot tesz.«

Az osztrák-magyar Lloyd. Az osztrák és a magyar kormány megbízottai között az osztrák-magyar Lloyd fennálló szövetkezési-szerződés felbontása tárgyában létrejött megállapodások most a két kormány elé terjesztettek és — mint a »B. C.« értesül —

minthogy azt tárgyammal szemben még a jó erkölcsök is igazolják, bátran hozzá fogok, mert nem kell tartanom semmi szemrehányástól. Szerelmi bűnökről szólva, természetesen azzal kell legelőbb tisztába jönnünk, a mit a criminalisták alanyi tényállásnak neveznek. Ki kell hát nyíltan mondanom, még ha megezibálnak is érte, hogy azokat a bűncselekményeket, a melyekbe az emberi lélek ez összenvedélye belejátszik, többnyire a szépnemhez tartozó szerencsétlen embertársaink követik el. Bocsánat, de elég nagy tekintélyvel takarózhatom, mert Shakespere mondja, nem én, hogy: »Gyarlóság asszony a neved.« És ha százszor ráfognak is Shakesperere, hogy nőgyűlölő volt, az ő fen-séges poézisének mégis igazat adnak a bűn-ügyi statisztika kérelhetetlen számai. Pedig a statisztika a földterített esetekből levont társadalmi törvények tudománya lévén, az eddig ősmert eredmények még mindig nem nyújtják az igazi képét a szerelmi bűncselekmények nem szerinti megoszlásának.

A nők által elkövetett büntettek nyomozása többnyire hiányosabb, mint a férfiak büntetteinek kiderítése, mert a nő bűncselekménye nagy részben a család körében mozog, de különösen azért, mert a bűnös nő féltékenysége,

szemérme és gyöngesége mellett kevésbé erőszakos és könnyebben eltitkolható eszközök-höz folyamodik. Ha meg tekintetbe vesszük a »cherchez la femme« bűnszerző igazságát, a fontoló elme nem egy elítelt férfi megállapított bűncselekménye mögött találna meg a felelősségre nem vont asszonyi felbujtást.

Ha azonban a büntettek lélektanában kutatni akarunk, a bűncselekmények indító okai tekintetében a nemesebb erkölcsi rugókat csaknem kivétel nélkül a nőre vezethetjük vissza. Az olasz naturalista büntető jogi irodalom egyik leghívatottabb képviselője, Vignoli, legalább annyira udvarias a bájos gyilkosnők irányában, hogy sötét bűneiket a férfi önzésével mentegeti. A nőiség, ugymond, magában véve is nagyobb odaadást igényel; az anyaság és a nevelés fejlesztik a nőben a más lényekért való önfeláldozást. — Mindazonáltal az előbbi pontra visszatérve, Echeagaray, — a kit a Nagy Galeotto után bizonyára senki sem mondhat nőgyűlölőnek, — tökéletesen igazat mond, mikor Shakesperet pótolva úgy nyilatkozik, hogy: »Kisértés asszony a neved.« — És esodálatos tapasztalat, mely az elemi ellentétek erejével bizonyítja emondás igazságát: a nő abban a korban legkevésbé bűnös, mely-

ben a Gráciák öröködnék fölsőtte és a melyben leginkább elérheti boldogságát. — A 21-40 30 évig menő életkorban levő nők közül 100,000-ból csak 60 bűnös nő találkozik. A férfi azonban ezen korban legbűnösebb. Szenvedélye, tetel-ereje, a melyek fokozásában bizonyul be a nagy spanyol költő szavának igazsága leginkább ebben a korban éri el tetőpontját.

A nőre nézve az a kor legveszélyesebb, a melyben nőiségének tudatára ébred, melyben az benne kifejlődik. Ezen korosztályra esik különösen azon sötét bűncselekmények túlyomó nagyrésze, melyeknek a tiltott szerelem képezi a mai humanus büntető igazságszolgáltatásnak törvényben és gyakorlatban egyaránt elfogadott nagy mentségét. De ezen korba esnek a szerelmi boszúból elkövetett gyilkosságok is túlyomó nagy részben. Így 1885-ben 113 hasonló bűncselekményből 31 esik ezen korosztályra.

Kétségtelen továbbá, hogy a nő erkölcsi helyzete legjobban alakul a házasságban. Pedig a házasságban az anyagi gondok gyarapodnak, s a bűncselekmények rugói között az anyagi gondok legelső helyen állanak. A házasság erkölcs-védő hatalma pedig legmagasabb fokot ott érvényesül, hol gyermekek mosolygó anyja arca aranyozza meg a materialis existenciát.

a kormányok döntései a legrövidebb idő alatt várhatók is. Valószínű, hogy a kormány még az országgyűlés folyó ülészaka alatt betervezi ez ügyre vonatkozó javaslatát. A szubvenzió-szerződés megszüntével természetesen megszűnik a közös külügyminiszteriumnak az osztr.-magyar Lloyd felett eddig gyakorolt felügyelete is. Az osztrák kormány az osztrák-magyar Lloydal új szubvenzió-szerződést fog kötni, a magyar kormány pedig az esetleg szükséges új tengerhajózási vonalak megteremtéséről a szükséglet mérvéhez képest más módon gondoskodik.

BELFÖLD.

Ferencz Ferdinánd főherceget f. hó 16-ára várják Budapestre az udvarhoz. E napon Károly Lajos főherceget is Budapestre érkezik Oroszországból visszatérő fiának üdvözlése végett. Valószínű, hogy Lobanoff herceget bécsi orosz nagykövet, szintén meglátogatja ez alkalomból a magyar fővárost.

A magyarság szaporodása. Keleti Károly az országos statisztikai hivatal igazgatója, a m. tud. akadémia második osztályának ülésén felolvasást tartott az ideai népszámlálás eredményéről. Emeltük már, hogy e népszámlálás adatai szerint a magyar szent korona országaiiban összesen 17.335.929 főre rug a lakosság száma. A szaporodás 10 év alatt 1.200.000 lélek. Igen öröndetes adat, hogy a magyarság száma 695.864 lélekkel szaporodott, vagyis az anyaország lakosságának összes szaporodásából több mint fele a magyarokra esik. Keleti számítása szerint a magyarul beszélők száma jelenleg 8.200.000-re rug, azaz a magyarság az anyaországban 54%^o-ot képvisel, vagyis az ország lakosságának erős *absolut többségét* képezi.

Horváth Ádám orsz. gyűl. képviselő kijelenti, hogy ő sem értesítette a kellő időben az igazságügyi bizottságnak azon üléséről, melyen a konzularis bíraskodásról szóló törvényjavaslatot tárgyalták. Világos tehát, hogy szándékosan hagyták ki ezen tanácskozásból az ellenzéki tagokat.

A délszlávok primása. A horvátok egyházi téren kívánják először keresztül-vinni a teljes elszakadást Magyarországtól. Erre mutat legalább a római «Tribuna» azon közleménye, mely szerint a horvát klérus azt kéri, hogy a pápánál, hogy *Strossmayert* nevezze ki a délszlávok primásává.

KÜLFÖLD.

Saadullah pasa. Konstantinápolyi lapok jelentése szerint a szultán megbízásából egy külön bizottság utazik Bécsbe, hogy Saadullah pasa rejtélyes halálának körülményeit kiderítse.

sőtét küzdelmeit. Bertillon szerint a gyermekkel nem bírónk kétszerte nagyobb arányban vannak a büntetett csabitásának kitéve.

Az erkölcsi elszigeteltség is súlyosabb következményekkel jár a nőkre, mint a férfiakra nézve. A tévedésbe jutott nőnek sokkal nehezebb a jó útra vissza jutni. Azért a visszaeső büntetettek statisztikája a nőre nézve szintén kedvezőtlenebb.

Minél inkább védve van a nő a kevésbé súlyos anyagi helyzet, férje, gyermekei, társadalmi állása, nevelése által: annál kevesebb jutallékkal járul a büntetettek statisztikájához. Ne emancipáltak azért az asszonyokat, hanem juttassátok társadalmilag biztos és védett helyzetbe! — A nő, mint anya fogja a jövő társadalmat felnevelni s az ő erkölcsi emelésétől függ az emberiség haladása. Nemesak az egyes nemzetekre, de az egész emberiségre kiható igazságot foglalnak magokban *Renan* arany szavai: «La richesse, d'une nation c'est la pudeur de ses femmes.»

Az erkölcsi neveléssel pedig szoros összefüggésben van a testi egészség megóvása és fejlesztése. A kettő együtt képezi a társadalomnak a büntetelmények elleni védelmét. Az örökletesség tana ma már megdönthetetlen igazság gyanánt domborodik ki a büntese-

A bécsi czipész-strájkra vonatkozólag azt jelentik, hogy 5000 czipész-segéd ismét munkába állott, miután követeléseiket teljesítették. Tizezeren még strájkolnak.

Az irrek vizsgálja. Mac Carthy levelet kapott Parnelltól, melyben kijelenti, hogy ez idő szerint földata minden reményét arra nézve, hogy a nemzeti párt két csoportja közt megegyezés jöjjön létre.

Alkotmány-revizió. A belga képviselőház 3-ik osztálya 5 szavazattal 4 ellenében elfogadta az alkotmány revízióját célzó indítványt. A munkáspárt főtanácsa fölkererte a papságot, hogy ne szegüljön ellene az alkotmány revíziójának.

Bank a házasulandóknak. A török kormány Konstantinápolyban bankot alapít egyenesen arra a célra, hogy nősülni szándékozó törökök a háztartás berendezése céljából, ha elég pénzük nincs, kölcsönt kaphassanak. Az ilyen banknak nálunk is nagy kelete lenne!

Az oroszosítás tüzzel-vassal folyik. A kurlandi kormányzó összes városi hatóságainál is elrendelték most már az orosz nyelv használatát. Az orosz nyelvet nem bíró városi képviselőknek egyelőre megengedték, hogy a tárgyalásoknál más nyelvet használjanak.

Tallózás.

(Kőrössi Sándor beszámolója. — Csillag Teréz. — Farsang a bójtben. — A honvédelmi miniszter. — Baross és az osztrákok. — Farsangi statisztika. — Möriz Pál.)

Kőrössi Sándor beszámoló beszédet tart. Nagyon helyesen teszi, mert régen nem hallottunk már szép — *szavazatot*. Ugy kívánczunk már rá, mint a hogy a szép híves patakra a szarvas kívánczok . . .

De miért csak most tart beszámoló beszédet? Miért nem tartott már előbb?

Nagyon egyszerű a magyarázata. A véd-erő-vita után, melyben a mamelukokat olyan hatalmasan megszorogatta az ellenzék, mely mögött az egész nemzet közvéleménye állott, Kőrössi Sándor ur nem merte magát mutatni Debreczenben. Most már azonban nyugodtabb a hangulat, így elérkezettnek látja az időt a beszámoló beszéd megtartására.

Kell-e ennél fontosabb bizonyíték a mellett, hogy Kőrössi Sándor ur ügyes politikus?!

Csillag Teréz, a magyar színművészet tündöklő csillaga, vendég-szerepel színházunkban.

A hatás, melyet művészetével elér, tündeményes. A mi hideg közönségünk lelkesülten tapsol, a karzat pedig tombol.

lekmények krónikájából. A szerelmi büntettek hasonlithatatlannal nagyobb percentszázé az abnormis idegrendszer gyötrelmeiből születik a világ borzalmára. Ilyen a Zola emberi állatja, az ifjabb Lantier, ez a becsületes jóra-való munkás ember, a ki az emberirtó pálinka mérgét örökölte atyjának véréből.

Felolvasó ezután részletesebben kiterjeszkedik a Zola Béte humane-jének tárgyát képező büntetelményre s annak psychopathologiai méltatása közben alkalmat vesz magának a Zola irányának általánosabb emberi és irodalmi szempontokból való védelmére.

A rémes gyilkosságok sikolyában — ugymond — s a dübörgő vonat vad rohanásában a büneivel együtt haladó emberiségről beszél nekünk Zola, olyan nyelven, a melyet fájdalom, immár nemesak a nagyok értenek.

Ez a nyelv kedves azok előtt, a kik a költői ihlet magasabb szárnyalásait fütytyel kísérik. A materialismus betört immár az ideális szerelem templomába.

Berlinben a *Csókot* kifütyölték: minő szerencse ránk nézve hogy a magyar színpad *csillaga* éppen Debreczenhen szolgáltathat legelőbb a csók durván megsértett erényének ragyogó elégtételt.

Midőn ki akarták hívni, egy harsány hang így rivalt le a karzatról:

«Csillag Anna! . . .»

Az illető bizonyára olvasta már azt a hirdetést, mely így kezdődik: «En Csillag Anna, az óriás haju . . .»

Azt hitte a jámbor, hogy Csillag Teréz és Csillag Anna egy személy. Pedig az egyik tündöklő álló csillag, a másik pedig a hírlapi reklámok bolygó csillaga.

A debreczeni kormánypárt bája kiszorult a farsangból.

Megérjük még azt az időt, hogy a mai kormánypárt kiszorul az országházból!

Az lesz még egyszer a vig farsang!

A honvédelmi miniszter a minapában szekéren utazott.

Egyszer csak a lovak megállottak, nem bírták tovább huzni a járművet. A honvédelmi miniszter, kinek sietős útja volt, bosszus hangon szólította meg a kocsist:

— Miféle rossz gebék ezek?!

— Ezek, könyörgöm alásson, *m. kir. honvéd-lovak!* válaszolt a kocsis.

Baross Gábor tagadja, hogy ő az osztrákok elől meg akarna retirálni. Nem vonjuk kétségbe a kereskedelmi miniszter elhatározásának őszinteségét, de attól kell tartanunk, hogy az osztrákok kapzsisága megbénítja az ő törekvését.

Az osztrákok előtt Magyarország ma sem egyéb jó fejős tehénnél. Ha valaki őket a fejésben meg akarja gátolni, abban igazságtalanságot látnak s képesek a magyar chauvinisztikus törekvésekkel belármázni a félvilágot.

Ősi osztrák jelszó: «*Zahlen und Maul halten!*» S e jelszót Magyarországgal szemben szokták nagy előszeretettel alkalmazni!

A statisztikának új neme támadt. Kiszámították, hogy az ideai farsangon hány nő jelent meg a bálókban s hány pár tánczolt.

Mindenesetre érdekes statisztikai kimutató. De még érdekesebb lett volna azt kiszámítani, hogy hány szabószámla maradt kifizetetlen a farsang alatt? Ez jobban illusztrálta volna a mai kor *czifra nyomorúságát!*

A csödbe jutott **Möriz Pál** lemondott mandátumáról. A Tisza bukását ő sem sokaig élte túl. A vasuti vállalkozások elusztatták millióit.

A milliók eluszásával vége van a Möriz Pál politikai befolyásának is. Eddig nagy embernek tartották, kinek a barátságát a miniszterek is keresték, de ezután nem sokat törődnek vele, hiszen ki törődnek egy csödbe jutott emberrel, kit legfeljebb csak a hitelezői keresnek föl?!

A Möriz Pál nagysága tehát csak szappan-buborék volt. Ráfújt a szél s szét pattant. Hasonló sors várakozik a hasonló nagyságokra!

Sarló.

Ujdonságok.

„**Debreczen**“ nyomdai részvénytársaság.

Debreczen, febr. 14.

A debreczeni függetlenségi és 48-as párt 23 év óta tartja fent közlönyét, a „*Debreczen*“-t, északkeleti Magyarország legrégebb politikai s egyetlen ellenzéki lapját, mely fentállása óta mindig törhetlen hűséggel és odaadó buzgósággal szolgálja a függetlenség örök eszméit. A csaknem negyed-század alatt, mely e lap keletkezése óta lefolyt, változtak a lap szerkesztői, kiadói s munkatársai, de maga a lap szelleme és iránya ugyanaz maradt. E határozott irány,

a független meggyőződés bátor kimondása, városunk és vidéke közügyeinek önzetlen szolgálata tették a »Debreczen«-t a helybeli és vidéki közönség nélkülözhetetlen, meghitt barátjává s a hazai hírlapirodalom tekintélyes organumává. A közönség pártolása lehetővé tette, hogy e lap a fentállása elébe gördülő akadályokat legyőzze s az elnyomására irányuló törekvéseket (mert sokan vannak, kik a szabad szót elfojtani szeretnék) meghiusítsa.

A sok küzdelmet átélt lap viszonyaiban a jelen év kezdetével nevezetes változások történtek. A debreczeni függetlenségi és 48-as párt, mint a lap tulajdonosa, még a múlt év őszén fölmondott Kutasi Imre urnak, a »Debreczen« volt kiadójának s gondoskodott más kiadóról. Az új kiadóval rendes, törvényes formák közt megkötötték a szerződés s úgy volt megállapítva, hogy a f. év kezdetével a lap ezen új kiadó kiadásában jelenik meg. Az új kiadó azonban, ki Szabó Ferencz nyomdászt H.-Böszörményből Debreczenbe behívta s ez itt nyomdát állított, december hó vége felé fölmondta a szerződést. Ekkor Szinay Gyula lapunk főszerkesztője, és Dr. Bakonyi Samu lapunk főmunkatársa vállalkoztak arra, hogy atveszik a lap kiadásának gondjait. A lap nyomtatására nézve meg is kötötték a szerződést Szabó Ferencz nyomdászsal. Azt hittük, hogy ezzel minden további bonyodalom meg van szüntetve.

Ekkor azonban — éppen az új év első napjaiban — azon baj adta elő magát, hogy a Szabó Ferencz nyomdai személyzete csekélynek bizonyult a lap kiállítására. A nyomdai mizériák következtében több napig nem voltunk képesek lapunkat a pontos időben megjeleníteni, sőt egyszer megtörtént az is, hogy egész lap helyett féllapot kellett adnunk. E nehéz helyzetet, melybe önhibáinkon kívül jutottunk s melynek leküzdésén megfeszített szorgalommal munkálkodtunk, némely jókaróink fel is használták ellenünk. Nem resteltek előfizetőink közt hazálni azon hazug hírrel, hogy a »Debreczen« megszűnik. Természetes, hogy e hírek akadt hívője, mert megerősíteni látszott azt lapunknak pontatlan megjelenése. Elkezdték bennünket temetni, a nélkül, hogy meghaltunk volna. Súlyosította helyzetünket az is, hogy a debreczeni hírlapirodalom terén az új év kezdetével nagyobb verseny támadt s mi voltunk azok, kiket a versenyben a nyomdai mizériák akadályoztak.

Lapunk ellenségei azonban korán ittak a medve bőrére! Midőn a debr. függetlenségi és 48-as párt vezérférfiai látták azt, hogy minő nyomdai akadályokkal kell a lapnak küzdeni, gyorsan és erélyesen intézkedtek, hogy a nagyobb bajnak elejét vegyék. Miután komoly aggályok merültek föl az ellen, hogy valamelyik más debreczeni nyomdában nyomassék a »Debreczen«: legcélszerűbbnek látszott a Szabó Ferencz nyomdáját megvásárolni. Az elhatározást tett is követte. Pár nap alatt a függetlenségi és 48-as párt kebeleiben — a nyomda megvásárlása czéljából — *részvénytársaság* alakult, mely a Szabó Ferencz nyomdáját meg is vásárolta. Ez volt a »Debreczen« nyomdai *részvénytársaság* keletkezésének története. A részvénytársaság már a múlt hóban megalakult, de míg a törvényes formaiságokon keresztül nem jutott, addig a czéget ki nem tehetette.

A nyomdai mizériákat azonnal legyőztük, mihelyt a nyomdát a saját kezelésünk alá vettük s előfizetőink is tapasztalhatták, hogy a »Debreczen« már hetek óta nemcsak pontosan megjelenik, hanem rendszerint meg is előzi a többi helyi lapokat.

Pártunk tagjainak áldozatkészsége tette lehetővé a nyomda megvételét s az annyi bajt okozó nyomdai mizériák megszüntetését. Örömmel hozzuk ezt olvasóink tudomására, jóleső erzzettel konstatálván, hogy kárörvendő ellenfe-

leink aknamunkája kudarcot vallott s lapunk sorsára vonatkozó jóslataik nem teljesültek.

A nyomdai részvénytársaság művezetőül *Erdélyi István* urat, a Kutasi Imre nyomdájának volt művezetőjét nyerte meg, kinek szakértelme biztosíték arra, hogy nyomdánk kicsiny kezdetből fokról-fokrol fog haladni s fel fog virágozni!

A debreczeni kir. törvényszéknek 1898/1891 K. végzésével a »Debreczen« nyomdai részvénytársaság megalakulása helyben hagyott s a részvénytársaság bejegyeztetett.

* **A vármegyéről.** Hajduvármegye törvényhatósági bizottsága f. hó 20-án rendes közgyűlést tart, melynek tárgysorozata 54 pontból áll. A tárgysorozatban látjuk az alispáni jelentést H.-Hadház r. t. város nagy községgé alakulása folytán szükséges intézkedések tárgyában. Egyéb érdekes tárgya a közgyűlésnek alig lesz.

* **A mi bálunk.** Nyílt számadás a debreczeni függetlenségi párt által az 1891-ik évi február hó 10-én a »Margit-fürdő« termében tartott bál bevételeiről és kiadásairól. — Belepti jegyekből bejött 428 frt, felülfizetésekből 83 frt, összesen 511 frt., volt az összes kiadás 144 frt 25 kr, ezt kivéve az összes bevételből, maradt tiszta jövedelem **366 frt 75 kr.** Felülfizettek: Thaly Kálmán 5 frt, Kiss Albert 5 frt, N. N. 5 frt, ifj. Deutsch Albert 4 frt, Kertész János 3 frt, Kertész Mihály 3 frt, Dr. Legányi Gyula 2 frt, B. Nagy János 2 frt, ifj. Jambor János 2 frt, ifj. Bányai István 2 frt, Szunyogh Bertalan 2 frt, Kiss Gábor 2 frt, Szőke János 2 frt, Harangi Sándor 2 frt, N. N. 2 frt, Kiss Balint 2 frt, N. N. 1 frt, Hódy Béla 1 frt, Kiss András 1 frt, Szücs László 1 frt, Kertész Imre 1 frt, Öry János 1 frt, Kertész István 1 frt, Csobán József 1 frt, Öry Mihály 1 frt, Pósalaki András 1 frt, Szemere Lajos 1 frt, Bihari Gábor 1 frt, özv. Kálmán Andrásné 1 frt, özv. Ormós Józsefné 1 frt, Tóth Gergely 1 frt, Keszei József 1 frt, Kerékgyártó József 1 frt, Salánki Ferencz 1 frt, Kovács József 1 frt, Sinka Sándor 1 frt, Kozma Péter 1 frt, ifj. Vértési István 1 frt, Dankó Mihály 1 frt, Szabó Miklós 1 frt, Somogyi Pál 1 frt, Erdei Jánosné 1 frt, id. Bányai István 1 frt, özv. Veres Lászlóné 1 frt, Dr. Bakonyi Samu 1 frt, Kozma János 1 frt, Pál János 1 frt, Nagy Pál 1 frt, Szilágyi György 1 frt, Alföldy Gábor 1 frt, Rozenfeld Márton 1 frt, N. N. 1 frt, Faragó András 50 kr, özv. Sarkadi Istvánné 50 kr, Ormós Károly 50 kr, N. N. 50 kr. mely felülfizetéseket hálás szívvvel köszöni a bál rendező bizottság.

* **A debr. kereskedő társulat** a városi közgyűléshez folyamodványt intézett, melyben a kereskedelmi akadémia és kereskedelmi alsó fokú iskola részére emelendő épület költség-szükségletének részbeni fedezésére az alapítványi pénztárban e czélra elhelyezett 53.244 frt összegnek átengedését kéri. Miután a folyamodvány hosszabb terjedelmű, térszűke miatt csak a jövő számban közölhetjük azt.

* **Belügyminiszteri körrendelet.** A belügyminiszter körrendeletet bocsátott ki, melylyel elrendeli, — hogy tekintettel arra, — mikép az 1848. évi XVIII. t.-cz. IV. fejt. 39. §-a szerint minden nyomda-birtokos tartozik lakását és sajtóinak helyét az illető törvényhatóság elnökének bejelenteni; ezenkívül köteles egy átszinórozott és elnökileg lepecsételt könyvet tartani, melybe mindenféle kis és nagy nyomtatvány elkészületének ideje, továbbá alakja, czíme vagy ismertető tartalma, a kötetek, példányok, iverk száma bejegyzendő, a ki e rendelkezések bármelyikének nem tesz eleget, kihágást követ el és száz forintig terjedő büntetéssel, esetleg tizenöt napig terjedhető elzárással büntetendő.

* **Az ujonczozás végrehajtása.** A honvédelmi miniszter az 1891-iki ujonczállítás foganatosítása iránt rendeli, hogy az al-

tala küldött kimutatás rovatait a sorozó bizottság tagjai szétosztásuk előtt az ujonczozási adatok alapján töltsék ki. Az 1888. évi 1850. sz. a. rendeletet továbbra is fenntartja, mely szerint a szemcsés köthártyalobban szenvedőket, kiket a sorozó bizottság orvosai gyógyíthatóknak remélnék, polgári kórházba utasítsák; ennek lehetősége esetén pedig hatósági felügyelet alatt saját lakásukon orvosi gyógykezelés alá vétessenek s a gyógykezelés után ismét vizsgálja meg a sorozó bizottság s akkor döntse el, hogy hadképes-e vagy sem. Azokat, kiknek gyanus, vagy mesterségesen előidézett szembetegségük van, megfigyelés végett a katonai kórházba rendeljék. Minthogy gyakran előfordul, hogy némelyek nincsenek bejegyezve a születési anyakönyvbe s e körülmény által akarnak megszabadulni a védkötelezettség alól, ezekre nézve kötelességévé teszi az előjárásnak, hogy: 1. a születési anyakönyveket több évre kiterjedőleg átvizsgálják s derítsék ki, hogy nem lett-e felvéve a teljesen ismeretlenek lajstromába. 2. Ha az anyakönyvek átvizsgálása nem vezetne eredményre, az illető születési évet az előjárás, illetve a szakértő orvosok által állapítsák meg. 3. Ezen utóbbi mód csak a legvégső esetben engedtetik meg. A honvédelmi miniszter által netalan kiküldendő miniszteri biztosnak a sorozó bizottság elnöke s a törvényhatóság segédkezeit nyújtani tartozik.

* **Bírósági kinevezés.** Dr. Bakó József debreczeni törvényszéki jegyző a mátszalkai járásbíróhoz albiróvá nevezetett ki. — A megérdemelt előléptetéshez gratulálunk!

* **A tanítói fizetések** rendezése tárgyában a közoktatási miniszteriumban törvényjavaslat készül. E javaslat — hir szerint — a felekezeti tanítók évi fizetését 300 forint minimális összegben állapítja meg; az összes tanítók pedig ötödéves pótlékban fognak részesülni. Csaky miniszter a törvényjavaslatot még az ősz folyamán a képviselőház elé akarja terjeszteni.

* **Uj jogász-csárdás.** Magyar Kálmán, kinek már több önálló zeneszereménye jelent meg, új jogász-csárdást szerzett, melyhez a szöveget Boldisár Kálmán joghallgató írta. Az új csárdás nem sokára kapható lesz a könyvkereskedésekben.

* **Személyi hírek,** Horváth Dező és Hieronymi Béla debreczeni kir. t. bírák tegnap városunkban időztek lakás keresés czéljából.

* **Összeütközés az udvarnál.** Gróf Széchenyi Gyula főajtóállómester és Hohenlohe herceg első főudvarmester között összeütközés támadt. Ez összeütközés egydéli oka az, hogy gróf Széchenyi m. kir. főajtóállómester vonakodik az általa készített névsort a nem magyar királyi főudvarmesterek revíziója alá bocsátani, mert midőn a magyar királyi Budán időzik, akkor a magyar királyi udvari méltóságok nem lehetnek alárendelve a bécsi udvari méltóságok ellenőrzésének. Ez az oka, hogy gróf Széchenyi Gyula mint magyar királyi főajtóállómester nem volt rábirható, hogy a magyar királyi udvarhoz meghívandók névsorát azon feltételhez kötve készítse el, hogy e névsort tartozik a főudvarmesterek bemutatni. Ez összeütközés élénk illusztrációja annak a visszás helyzetnek, hogy a magyar királyi udvari méltóságok csak különös kegyből részesülnek oly funkciók teljesítésében, melyekhez tulajdonképen jogot kellene formálniok, nemcsak állásuknál, hanem a közigazgatás fogva is. S valahányszor kegyesen megengedik nekik, hogy valamelyes funkciót végezzenek, mindenkor háttérbeszorítás jut nekik osztályrészül a bécsi udvari méltóságokkal szemben. — Ez is bizonyítja, hogy minő igazsá van a függetlenségi pártnak, midőn a külön magyar udvartartás felállítását sürgeti.

* **Elütötte a kocsi** ma reggel a piac-utcán *Mester* Istvánné 80 éves kuldusasszonyt, ki a pacsirta-utcán lakik. A parányi öregasszonynak fejét és kezét súlyosan megsebeztek a kerekék. A rendőrség a kocsi gazdáját *Pilsch* Adolfot felelősségre vonja.

* Számonkérés a vármegyén.

Hajdu-vármegye február 12-én tartotta számonkérését gróf Degenfeld József főispán elnökelete alatt a megyeház nagy tanácstermében. Számon kérték az 1890. november 16-tól 1891. január 31-ig beérkezett ügydarabok. A decemberi számonkérés székén volt hátrány 25, ehhez érkezett 2473 — tehát összesen 2498 ügydarab. Elintéztették 2469. Hátrány 29. Az ügydarabokat elintézték: Fekete Sándor főjegyző 792 dbot, Veszprémi Zoltán I. alj. 645, Kovács Gyula II-od aljegyző 645, dr. Varga Géza főorvos 185, dr. Hegedüs Pál járásorvos 18, a pénztári hivatal 511, a számvéviség 131, gróf Csáki Adorján köz. gyak. 102, dr. Medve Zoltán köz. gyak. 165. Veszprémi István vármegyei levéltárnok 2,783, köz. kiadóhivatalhoz érkezett 2,657 db. Gróf Degenfeld József főispán a legnagyobb meglepetéssel fejezte ki a tapasztalt szorgalmas munkálkodás felett.

* **A depr. jótékony nőegylet** 1891. február hó 15-én d. u. 3 órakor a városháza nagytermében választmányi gyűlést tart. Tárgy: Jelentés a tombolaestélyről és folyó ügyek.

* **Tűzvizsgálat.** Az I. ker. középületeiben negyedévenként szokásos rendőri tűzvizsgálatot megtartotta az erre hatóságilag kirendelt bizottság. Általában mindenik épületet tüzmentesnek találta, itt-ott akadtak ugyan szabálytalanságokra, de ezek helyreigazítását azonnal elrendelték.

* **Fodrászok táncvizsgálma.** Vettük a következő meghívót: »A debreczeni borbély- és fodrászok által 1891. márczius 1-én, vasárnap a »Margit« fürdő disztermében tartandó jótékonycseleki zártkörű táncvizsgálomra czimzett tisztelettel meghívja a rendezőség nevében: ifj. Csikes Ferencz, elnök, Francia Péter, pénztárnok, Nagy Sándor, jegyző, Andrez Kálmán, ellenőr. Rendezők: Ivánovits Tóni, Szikszay Aladár, Onofri József, Diók József, Dijaniczka Ágoston, Juhász János. A tiszta jövedelem fele a debreczeni tüzoltó zenekar alapjának gyarapítására fordítatik. Belépti-díj személyenként 1 frt. Családjegy 3 személyre 2 frt. Kezdeté 1/2 órakor. Felülvezetések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. Zene: Ráczy Károly zenekara. Jegyek előre válthatók minden fodrász üzletben és este a pénztárnál. A meghívó kívánatra előmutatandó.«

* Apróságok.

Tanár: Mit tesz »bellum civile« (polgárháboru) magyarul?

Tanuló: Polgári házasság?

Kisasszony: Mikor szándékozik letenni az ügyvédi vizsgát?

Ügyvédjelölt: Egyáltalán nem szándékozom házasodni, kisasszony.

Magyar hazafi.

Pinczér: Milyen csokoládét parancsol, feketét vagy sárgát?
Vendég: Se feketét, se sárgát! Nem vagyok én svarczgelb.

Mindenre vállalkozik.

Megszölit a hadnagy egy bakát:
— Akarsz-e legényem lenni, Szabó?
— Akarok, hadnagy ur!
— Remélem, nem vagy iszákos?
— Nem én, hadnagy ur!
— De egy kis pálinkát csak megiszol?
— Akár egy akót, hadnagy ur!

Isidoré az elsőség.

Báró Knoflblüh: Iszidorkám, méltóztassál fellépni a kocsi: te fogsz jobbról ülni, téged illet az első hely, mert neked már van ed bárón üsöd, nekem meg nincs.

* **A kanyaró és toroklob Debreczenben** járványszerűleg lépett fel, azonban nem oly veszedelmesen, hogy azért aggodnunk kellene. Haláleset még egy sem fordult elő s a betegedési esetek is enyhe lefolyásuaknak mondhatók. A rendőrség is megtesz minden szükséges óvintézkedést a járvány megszüntetésére. Dr. Sárvány Gyula tiszti főorvos mindennap beadja a kimutatást a főkapitánysághoz. A rendőrség a betegek lakására óvó figyelmeztetésül veres czedulát ragaszt fel, melyen:

„Ragályos betegség“ felirat áll s a betegeket is ellátja jó tanácsal a járvány kezelésére vonatkozólag.

* **Czigánybált** rendez holnap este a Ráczy Károly kitűnő zenekara, a Bika-szálloda disztermében.

* **Próba-bál.** H.-Böszörményben, a volt kerületház nagytermében, Klein Henrik táncztanító, f. hó 22-én, táncztanításának befejezésével, zártkörű próba-bált rendez. Belépti díjak: családjegy 2 frt, személyjegy 80 kr. Kezdeté pontban 5 órakor. A magyar-sólót Katonka Róza és Maklári Zsiga lejtik, a kőrmagyart pedig 20 pár tánczolja, eredeti magyar ruhában. A táncztanítás eredményének bemutatása után a felöltött tánczvizsgálma következik.

* **A kalap történetéből.** A kalapokat Európában XV-ik században kezdték általánosan hordani. Alakjuk ebben az időben nagyon hasonlított még a sipkához, de posztóból volt, alacsony, keskeny széllel, melyet fekete selyem borított, a tetőn toll, aranyboglár, ékszerekkel kirakott medallion, vagy arany szentkép volt. A legszebb ilyen kalapokat Lyonban készítették. A következő századokban a kalapszél erősen terjeszkedett s rajta különböző tarka tollak s más díszítések foglaltak helyet. XV. Lajos korában a széleket felhajtani kezdték s így keletkeztek azok a háromszögletű kalapok, a minőt Nagy Frigyes is viselt. A mult század végén azután mr a kétszögletű (a magyarok által ugynevezett pofonütött) kalapok terjedtek el, amint azok a diplomaták és tábornokok körében ma is divatosak. Legutolsó nagy változás volt a kőcsögkalapok behozatala, mely 1790. ápril havában kezdődött meg, úgy hogy a czilinder már száz éves jubileumát üli, bár az alacsony, kerek tetejű kalapokat még most sem szorította ki.

* **Helyreigazítás.** A jótékony nőegylet« tombola estélye jövedelmények elszámolása alkalmából a felülvezetések kimutatásából Erber Vilmos ur 3 forint adománya, mely összeg a Kapos Gáborné urnó által elarusított belépti- és tombolajegyek árával küldetett be hozzám: elnézésből kimaradt, mit is pótlólag van szerencsém ezennel köztudomásra hozni. Debreczen, 1891 febr. 12. Györy Elek, nőegyleti pénztárnok.

Irodalom és művészet.

A »Csokonai-kör« csütörtökön este kiváló érdekű felolvasó ülést tartott a városháza nagytanácstermében, hova ez alkalomra nagy közönség gyűlt össze, melynek legnagyobb részét hölgyek képezték. *Vértési Arnold* elnök megnyitván az estélyt, *Gáspár Imre* lépett a felolvasó asztalhoz és »Parlamentri riport« czimben érdekes felolvasást tartott. Felolvasása a lapok országgyűlési tudósítóinak működését tárgyalja. Vannak képviselők, a kiknek beszédeit eleitől végig lejegyzik, míg némely képviselők beszédét csupán az illető párt-lapok veszik figyelembe. Mikor egy-egy általános figyelemben részesülő notabilitás beszél, akkor jó dolguk van az országgyűlési riportereknek, mert e notabilitások beszédeit a gyorsíróban készen megkapják. Hírlapírói nyelven ugy mondják ezt, hogy e nagyfontosságú beszédeket, »kékbe csinálják«, azaz több példányban lekopirozzák. A miniszterek beszédeit egytől-egyig »kékbe csinálják« — ez minden képviselőnek az álma. Sokszor megesik az is, hogy *zöldet* kell kékbe csináltatni a riportereknek, ha valamelyik képviselőnek a beszédét közölni akarja az esti lapokban. Az országgyűlésen a tudósítók számára két karzat van, de e karzatokon sokszor nagyon nehéz dolga van a riportereknek, ha tudósításain dolgozik, mert részint csak akkor hallja meg a rossz akusztika miatt egyik-másik képviselőnek a beszédét, ha azok a karzat felé fordulnak, részint a miatt, hogy egyik-másik hírlapíró, a kinek dolga nincs, hangos megjegyzéseket tesz, vagy szellemesen cseveg, ha tud, szóval a karzatokon mindig zaj van. — A másik felolvasó dr. *Bakonyi Samu* lapunk főmunkatársa volt, ki »*Szerelmi bűnök*« czimű művét olvasta fel, melyet különösen a hölgyek fokozódó érdeklődéssel hallgattak végig. E felolvasást lapunk mai tárczájában közöljük.

A Kisfaludy-társaság tisztújító ülése, melyen a társaságelnökét és tisztviselőit keltett volna újabb 3 évre megválasztani, szerdára volt kitűzve; de a tisztújítás nem történt meg, mert nem jelent meg annyi tag, a mennyi az alapszabályok értelmében a választások mezejtéséhez szükséges.

Nyílttér.

Alólirott tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy a Győri-féle csödtömeget megvettem és folyó hó 15-től kezdve, gyári áron alól 50 százalékkal olcsóbban elarusitom.

Turka Mihály.

A közönség rovata.

A jövő színtársulat.

A helyi lapok egyre-másra közlik azok neveit, a kiket az új szingazgató, Leszkay András ur szerződötetett. E névsorban azonban nem találjuk a *Lászné* nevét. Nem tudjuk még, hogy valjon mellőzni akarja-e őt az új szingazgató ur, vagy pedig csak a szerződés megkötésével késlekedik, — annyit azonban tudunk, hogy a *Lászné* esetleges mellőzése csak az új szingazgató urnak válnék kárára. Mert mi — s velünk együtt a többi színházlátogatók — azon véleményben vagyunk, hogy *Lászné* a jelenlegi színtársulatnak legkiválóbb női tagja. Hogy a debreczeni közönség mennyire méltányolja az ő tehetségét, bebizonyult legutóbbi jutalomjátékán is, midőn a közönség a legmelegebb ovációkkal halmozta el. Nagyon különös lenne tehát, ha az új szingazgató ur mellőzné őt s helyette más, kétes értékű tagot szerződötetne. Reméljük azonban, hogy az új szingazgató ur, tekintettel a közönség óhajára, és a saját jól felfogott érdekére is, talál rá módot, hogy *Lásznét* megtartsa azon közönség számára, mely e kiváló művésznőt annyira szereti és becsüli!

Debreczen, 1891. febr. 14.

Több színházi bérlő.

Színház.

— Febr. 12—13. —

Csillag Teréz Debreczenben.

Ismét ünnepnapjai vannak a debreczeni színháznak: *Csillag Teréz*, a budapesti nemzeti színház kiváló művésznője, vendégszerepel színpadunkon. Vendégszereplését nagy érdeklődéssel várta Debreczen város közönsége s teljes elismerésével adózik a művésznőnek, ki első fölleptével meghódította a közönséget.

Csütörtökön este lépett föl először *Dóczy* poétikus vigjátékában, a »*Csók*«-ban, — mint *Maritta*. Kileptekor a zenekarból díszes virág-bokretát nyújtottak föl neki. Kedves megjelenése, kifejezés-teljes arca, beszédes szemei, élénk temperamentuma, már első látásra megnyerik a közönséget. Hát még mikor megzöndül ajkán a szó, oly édesen, oly lágyan, mintha csak zenét hallanánk! Fokról-fokra feléje fordul a közönség érdeklődése s egyszerre a nézőtér minden részéből fölviharzik a taps s a közönség lelkesülten éljenzi a művésznőt, ki Caesarként jött, látott és győzött!

Mondanunk is felesleges, hogy olyan *Marittát*, mint *Csillag Teréz*, a debreczeni színpadon még nem láttunk. Az eleven játék, mely meleg kedélyvel párosul, a taglejtések szabababossága, a szerep minden apró részének finom árnyalása: megannyi jellemző vonásai *Csillag Teréz* művészetének.

A legnagyobb hatást a csók definitiójával érte el. A taps, mely e jelenet után fölhangzott, a depr. közönség elragadtatásának hangos tanubizonyosága volt.

A többi szereplőkön szintén meglátszott a nagy művésznő hatása. Valamennyien igyekeztek s különösen ki kell emelnünk *Góthot* (Szever), *Palotai Piroskát* (Blanda), *Bérczit* (Adolár), *Balassát* (Fidelio) s *Hatvanit* (Carlo).

A »*Csók*« lejátszása után *Csillag Teréz* Szécsi Ferencznek a »*Bál után*« cz. monológját adta elő. Ebben még inkább kitüntette kedélyének elevenességét s művészetének sok

oldalúságát. Játékán annyi természetesség ömlött el, hogy valóban egy, az első bálból hazatérő s annak édes emlékein merengő fiatal leányt képzelünk magunk előtt! A közönség nem távozott addig a színházból, míg Csillag Terézt háromszor egymás után ki nem hívta!

Tegnap este — Csillag Teréz második vendégjátékául — Birchpfeiffer Saroltának »A tücsök« cz. drámája adatott. A színház nem telt meg egészen, a minek okát másban nem kereshetjük, mint abban, hogy a debr. közönség az ilyen drámai tücsköt-bogarat nem sokra becsüli. Az egészséges magyar izlés az ilyen szentimentalizmust nem veszi be.

A Csillag Teréz művészete azonban e darabnak is érdekességet kölcsönzött. Fanchon alakját eleven, pezsgő játékával megmagyarázhatóvá tette. Minden jelenete után kihívták s nyílt színen is gyakran megtapsolták. — Ma este az »Örök törvény«-ben, holnap pedig a »Huszárszerelm«-ben lép föl. — Holnap búcsút vesz tőlünk, de reméljük, hogy máskor is eljő hozzánk vendégszerepelné s a debr. közönség, mely művészetének emlékét szívébe zárta, mindig örömmel látja őt viszont!

Tornay Fancsi kisasszony szerdai pechjéről lapunk egy t. barátjától méltatlankodó sorokat vettünk. T. barátunk szerint nem a kisasszony, hanem a rendezőség a hibás. Mindenek felett pedig hibás, ugymond, az az eljárás, mely a rekedtségből, a mi bizony a mi tapasztalatunk szerint sem valami nagyon ritka jelenség a debreczeni színpadon — közönséget akar csinálni ott, hol tulajdonképpen mindenki csak sajnálkozott, de senki sem botránkozott. T. barátunk iránti tekintetből ennyiben ösmertetjük a hozzánk beküldött meleg hangú felszólalást — a magunk álláspontját esütörtöki számunkban kifejtettük s azon ma sines okunk változtatni.

DEBRECZENI VÁROSI SZÍNHÁZ.

Holnap, vasárnap 1891. február hó 15-én páros bérlésben

Csillag Teréz úrnőnek

a budapesti nemzeti színház elsőrangú művésznőjének negyedik és utolsó vendégjátékául:

Huszárszerelm.

Vígjáték Murai Károlytól.

Ezt követi:

Bál után.

Magánjáték.

TÖRVÉNYSZÉK.

Közönséges büntetése kiadása.

A büntetéseknél külföldi államok által kért kiadása körül követendő eljárás tárgyában a Bajorországban hatályban levő szabályok szerint az osztrák vagy magyar igazságügyi és közigazgatási hatóságoktól büntetéseket előzetes letartóztatási iránt érkezett megkereséseket a bajor kerületi közigazgatási hatóságok, teljesíteni tartoznak, ha az illeték ellen bírói elfogatási parancs bocsátott ki és a kiadatásnak nem áll akadály útjában. A viszonyosság szentpontjából tehát elrendeli a belügyminiszter, hogy a közigazgatási és rendőri hatóságok a bajor igazságügyi vagy közigazgatási hatóságok által valamely közönséges büntett vagy vétség miatt üldözött egyén előzetes letartóztatását haladéktalanul teljesítsék. Akadály főleg az, ha az üldözött magyar vagy osztrák állampolgár volna. A tartóztatott bűnöst az illetékes hazai bíróságnak kell átadni a kiadati eljárás megindítása végett.

Gyilkosság. A debreczeni kir. törvényszék tegnap kezdte tárgyalni Nagy Imre hajduböszörményi lakos gyilkossági ügyét. — A törvényszék következőleg alakult meg: Elnök Mocsai József, szavazó bírák Konrád Sámuel és Ujhelyi András, kir. ügyész dr. Sárvári Lőrincz, jegyző Budaházy Zoltán. A gyilkosság története a következő: múlt év május 30-án Kiss P. András

h.-böszörményi földművest halva találták az ottani Bagota-rét szélén levő dinnyeföldön. A gyanu azonnal Nagy Imrere irányult, ki megkérte a Kiss P. András leányát. Nagy Imrét azonnal elfogták a csendőrök s vallatni kezdték. A legény be is vallotta, hogy a gyilkosságot ő követte el egyedül, bosszúból, mert Kiss P. András megtagadta tőle Zsófi leánya kezét, pedig nagyon szerelmes volt a leányba s ez is szerette őt. Sőt a leányon akkor már következményeit is tapasztalta szerelmének. A gyilkosságot úgy követte el, hogy egy vasvillával főbe ütötte Kiss P. András, azután a csizmája sarkával rugott rajta egyet-kettőt. Azonban e vallomását később úgy módosította, hogy kedvese biztatta őt fel a gyilkosságra, majd harmadik vallomásában már teljesen ártatlannak mondta magát. A tegnapi végtárgyaláson is váltig hangoztatta az ártatlanságát:

— Én nem gyilkoltam; bár én tettem volna, akkor legalább híres ember lennék.

— Hát akkor miért vallottad be először — kérde tőle az elnök.

— Azért, mert a csendőrök szívtart adtak, és azt mondták, hogy valljam magamra, akkor híres ember leszek. Én pedig szerettem volna híres ember lenni.

Mikor az elnök azt kérdezte tőle, hogy nem bosszúból tette-e, a miért a leányt nem kapta meg, hetikén válaszolta:

— Hohó — volt nekem már külön szeretőm is!

— De hiszen ezt a leányt elakartad venni, de nem adták, azért gerjedtél fel.

— Hallja az ur, hogy volt már nekem külön szeretőm is, azért sem tettem volna ilyet.

— Volt a szerelmi viszonyotoknak valami eredménye?

A legény megvakarta a fejét.

— Hát azt is megmondjam?

— Meg.

— No hát nem volt.

Ezután az elnök lelkére beszélt a legénynek, hogy valja be tettét.

— Tartozol ezzel a lelkiismeretnek. A hogy te viselkedsz, az a legesenyebb megátalkodottság. Olyan ember vagy te?

A legény azonnal rávágta:

— Olyan!

Szóval egész magaviseletéből az tünt ki, hogy vagy bolond, vagy tettei a bolondságot. Az ügyész meg is mondta neki, hogy így csak bolond emberek beszélnek, s Nagy Imre azt felelte rá:

— Nem vagyok én bolond!

Erre az elnök felfüggesztette a végtárgyalást, szükségesnek tartván a vádlott elméleti megvizsgálását.

Midőn dr. Sárvári Gyula városi tisztii főorvos megjelent, a tárgyalást tovább folytatták s a vádlott az elnök rábeszélésére végre azt felelte:

— Isten neki, ha annyira kíváncsiak az urak, megmondom hát, hogy én tettem.

De a gyilkosságról nem akart semmi felvilágosítást adni, mert mint mondta, úgy sem hinnék el neki. Erre az orvos pénzt mutatott neki. Nagy Imre jókedvűen kiáltott fel:

— Adja nekem az ur azt a pénzt szivarra.

Az ügyész szükségesnek látta a vádlottnak két orvos által leendő megvizsgálását, mire elnök elrendelte a megfigyelést és a tárgyalást déli 12 órakor elnapolta.

CSARNOK.

A lukafalvi farsang.

— Vig elbeszélés. —

Írta: Kanizsay Endre.

Aztán megszűnt a fosztó, fonóka, a fiatalág nem járt össze, elfeledte egymást.

Egyszer unalmamban összeszámítottam, s az eladó lányok száma felül volt a 600-on,

s a legényeké sem volt kevesebb. Borzasztó idők voltak azok öcsém!

— Egyszer a gyász és siralom tizenegyedik esztendejében, a falunak rozsvivóze levén — deputációba küldtek a szomszéd városba, ahol mint hallottuk, valami német lyukat fur a földbe, s csak úgy sugárik a drága jó ivóvíz utána. A némettel kellett beszélmem, hogy jön el községünkbe is.

Elmentem. Beszélésoltam magam a kollegához. Tíz esztendő alatt most mentem ki először a község határából. Ebéd után hivatta kollegám a németet. Becsületes, jámbor képe volt az istenadának, valahonnan a Lajthántulról került ide egy paroplival, s a Bach-uralom védő szárnya alatt megszede magát becsületesen, s elszállította magához egész családját az áldott Magyarországra. Itt aztán egész családjával megmagyarosodott, úgy annyira, hogy e kérdéséremre: szándékszik e visszamenni a Lajthántulra valamikor, korrekt magyarsággal vágta rá, hogy: »nix dajcs!« Aztán folytatta. Nagyon meg vagyok én itt elégedve Uram! Kutat furok. Kitűnő gépem van, most is hat-ezer forintot kapok a nemes várostól, s nincs még tíz hete, hogy dolgozom rajta, s egy pár nap alatt készen leszek vele.

Van egy derék fiam a Hanzli, ökeme meg »fényképész«, mindenfelé együtt járunk. Én kutat furok, mint mondtam, ő meg reklámmot csinál a maga módja szerint. Így aztán csak megélünk valahogy!

Hatezer forintot mi sem sajnálunk. Alkudjunk meg. Még a gépet is elszállíttatjuk. Csináljunk írást!

— Hát minek az Uram! hisz magyarok vagyunk!

— Tyhü! gondolám, ha a szebeni szászok, meg a Besztercze-Naszód vidéki oláhok így asszimilálódnának!! Isten neki, itt a parolám!

A kollegám eközben — mert a világban való járatlanságom nagyon meglepette! — váltig maraszt, hogy ma vig lakodalom lesz muzsikaszóval, menjünk oda.

— Vig lakodalom muzsikaszóval?

Kétszer is rákérdeztem. Válasz helyett azonban olyat ugrottam, hogy a fejem a padlással jött érintkezésbe, s egy egész bámoló kérdőjel lett belőlem, mert a cigánybanda az általam tizenegy esztendeig nem hallott rakóczi-indulót rántotta rá az ablak alatt.

— Hát téged mi lett? kérde a kollega.

— De hisz ez felségsértés, szoltam elképedve. Rakóczi induló, muzsika, vig lagzi! Tán nem is Magya országon vagyunk?

— Hát te még azt sem tudod. Hogy minálunk egy álló hónap óta magyar világ van? Nézz ki csak! S ezzel kinyitotta az ablakot.

Pörge kalap, nemzeti színű pántlikával, itt-ott turi süveg, Kossuth-csipke, gyöngyös párta, sarkantus csizma, lobogós ing, s a templom előtti téren hatalmasan rakta a fiatalág a csárdást.

Nagyot csiptem magamon, hogy nem álmodtam-e? — nem bizony, nem álmodtam öcsém, hanem mig mi ott sárfészünkben mit sem tudunk a világ folyásáról, — addig a nemzet felzúgott — lerázta magáról a rablánczat.

Lett is nekem aztán erre a hirre olyan ragyogó jó kedvem, hogy én, a ki mindig mértékellem iszom, úgy lecsiptem magam a lakodalomban estve, hogy arra ébredtem fel, miszerint otthon saját ágyamban fekszem.

— Szétnéztem. Körültem a feleségem s gyermekeim zokogtak keservesen, a szomszéd falusi pap kollegám meg, a kit elhívtak, mert halálotam lestek, ott állt szomorú képpel, kezében az uri szent vacsorával.

Homéri kacaj tört ki belőlem e tragikomikus kép láttára. Azon módon felugrottam az ágyból, öltre kaptam egyik kezemre a feleségemet, a másikra a kollegát s megforgattam őket

olyan istenigazában, hogy az épen belépő zsidó-doktort úgy elűtöttem a kollegámmal, hogy az magaviseletemet látva, ill. a berek nádak erek elvágatott s fünek-fának elbeszélte, hogy a pap bizonyosan megőrült.

Villámgyorsan terjedt el a hír. Jámbor hiveim százával jöttek látogatásomra s ott csoportosultak a parokhia meg a templom udvarán, elpeve az egész utcanegyedet.

Erre aztán siettem ki jámbor hiveim megnyugtására s a tornácban egy felfordított hordó tetejére fölállva, csak ennyit mondtam: »Szeretett atyám fiai! Nem volna csoda, ha magamon kívül volnék is az örömtől! Tíz esztendei nyomor után magyar világ van ismét mindenütt, csak mi nem tudunk róla semmit. Halljátok ezt és értsetek meg! Nincs többé sulyos adó, policzaj, zsandár, stempl, szabad a cigánynak a Rákóczi huzni, éljen Kossuth Lajos! Aranyszajú szent János se csinált egy praedikációjával se oly óriási viharos hatást, mint én e néhány szóval. Tíz esztendeig gyűjtött, keservbe fojtott jókedvnek vulkáni kitörése volt az, a mi örömdal gyanánt fölzugott hiveim ezreinek ajkáról. Öreg templomunk vakolatja mind leomlott, s kicsibe mult, hogy maga is le nem dült bámulatában.

Mikor aztán a községi gyűlésen előadtam, hogy szerződtem a kutmesterrel, egyszerre föl-rivalgtak: »Nem kell kut, nem kell víz, 10 egész esztendeig bort iszunk csak!« S csak mikor említettem, hogy én már parolát is adtam reá, akkor nyugodtak bele nagy nehezen.

Egy pár nap mulva negyven czimeres ökör ment a kutmester holmijáért; a hajesárok cifra uj szűrt kaptak ajándékba, az ökrök szarvai ki voltak pántlikázva, virágozva, s mikor megérkeztek a község alá, tízezer ember üdvözlésére üdvözölte a civilizáció első uttörőjét, a kutfuró gépet.

A község közepén talált egy tágas téren alkalmas kútnak való helyet a kutmester, s megkezdte a munkát. Építettet oda elsöben is egy koloszszerű deszkabódét, miről azt hitte minden lukafalvi, hogy a mellé lépcsőt is építene, s azon kell majd a tetejébe följárni vizet meríteni.

(Folyt. köv.)

Közgazdaság.

A galambok ellen. Belgiumban igen nagy azok száma, kik nem postagalambokat nevelnek, hanem kedvtelésből és házi s piaci használatra tenyésztik a galambokat. A galambtenyésztés akkora mérveket öltött már, hogy a vasutakon külön vagonok vannak berendezve a galambok szállítására. A kertészek azonban nem örülnek ennek, mert a galamb, mint falánk állat, a zsenge veteményekben sok kárt tesz, amint a földből kibujnak azok, lecsipdesik. A kertészi egyesületek tehát felszólaltak ez ellen, s többi közt azt kérik, hogy a hol nagyban kertészetek vannak, ott a galambok nagyban tenyésztését tiltsák el.

Kőbányai sertésüzlet.

A sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

— febr. 12.

a) Hizott sertés árak: I. Magyar első rendű: 1. Öreg nehéz (páronként 400 klgon felüli súlyban) 45.—46.— 2. Öreg közép (páronként 300—400 klg. súlyban) —.— 3. Fialat nehéz (páronként 320 klgon felüli súlyban) —.—49.— 4. Fialat közép (páronként 251—320 klg. súlyban) 47.—47,5. 5. Fialat könnyű (páronként 250 klg. terjedő súlyban) 46.—47.— II. Magyar szedett: 6. Nehéz (páronként 280 klgon felüli súlyban) —.— 7. Közép (páronként 220—210 klg. súlyban) 45.—46.— 8. Könnyű (páronként 220 klg. terjedő súlyban) 44.—45.— III. Szerbiai: 9. Nehéz (páronként 260 klgon felüli súlyban) 45.—46.— 10. Közép (páronként 220—260 klg. súlyban) 45.—46.— 11. Könnyű (páronként 220 klg. terjedő súlyban) 44.—45.00 Sertés létszám: 1891. febr. 10. napján volt készlet 87.134 darab. A hizott sertés üzletirányzata: Az üzlet változatlan. Nevelni való sertés malacz (4—11 hónapos korban) —.— Felhajtás —.—

Budapesti gabnaárak. Febr. 13. Hivatalos jegyzések. Buza tavaszra 8.19 pénz, 8.21 áru, őszre 7.74 pénz, 7.76 áru. — Tengeri (új) 1891. máj.—jun. 6.21 pénz, 6.23 áru, jul.—aug.— pénz —.— áru, aug.—szept.— pénz —.— áru. Zab tavaszra 6.92 pénz, 6.94 áru, őszre 6.11 pénz, 6.13 áru. Káposztarepce aug.—szept. 13.40 pénz, 13.45 áru.

Szerkesztői üzenet.

A dohánygyár t. igazgatóságának, helyben. Vettük a czáfolatot »Gyermek-gyilkosság a dohánygyárban« cz. szerdai újdonságunkra vonatkozólag. Először is azon csodálkozunk, hogy midőn az újdonság szerdán jelent meg, a czáfolatot csak pénteken küldték be. Másodszor pedig azt csodáljuk, hogy az illető újdonságból olyat olvastak ki, mintha annak írója a dohánygyári munkásnöket akarta volna erkölcsileg megbélyegezni. Hisz éppen az ártatlanságukat konstatálta! A czáfolatnak tehát a legfőbb argumentuma eltörpül. Mit akarnak tehát czáfolni? Valaminek mégis kellett történni, mert tudósítók több oldalról hallotta elbeszélni e dolgot, melynek leírásával senkit sem sértett meg, legkevésbé a dohánygyári munkásnöket. Még ha nem történt volna is meg, még akkor is: »Si non e vero, e ben trovato«.

Felelős szerkesztő: **Kósa Barna.**

Kiadók: **Szinay Gyula** főszerkesztő és **Dr. Bakonyi Samu** fõmunkatárs.

Hirdetmény.

A közeledő építkezési idény alkalmából, a debreczeni takarékpénztár ezenel tudomására hozza a n. é. épített közönségnek, miszerint a Debreczenben építendő magán- vagy bérházakra u. n. **építkezési kölcsönöket** nyújt melyeket az építés előhaladása arányában részletekben bocsájt a kölcsöntvevő rendelkezésére.

Ajánlja továbbá földbirtokokra:

a) jelzálog kölcsöneit,

b) jelzáloggal biztosított **váltó-hitelt,**

c) 23¹/₂ vagy 31¹/₂ év alatt egyenlő részletekben visszafizetendő törlesztési (amortisatió nélküli) **kölcsöneit:** mindezekre nézve bővebb felvilágosítással szolgál

a debreczeni takarékpénztár igazgatósága.

MA

és mátol kezdve

minden ünnep- és vasárnap délután,

a helyben állomásozó csász. és kir. 39-ik gyalogezred zenekara által **Czapek Péter** karnagy ur személyes vezénylete mellett,

a »MARGIT« fürdő villanynyal világított disztermében

NAGY SÉTA-HANGVERSENY

tartatik.

Kezdeté délután 4 órakor. — Bemenet 20 krajczár.

A hangverseny bármily idő esetén megtartatik.

Kitünő ételek- és italokról gondoskodva lesz.

A t. cz. közönség minél számosabb megjelenését kérve, vagyok

tisztelettel:

Szikszy Gyula,

fürdő-tulajdonos.

Fénylő fehérműek.

Uj!

Fiumei

Uj!

finom keményítő-fény

tégelyekbe elegánsan csomagolva.

Kapható minden jobb, különlegességeket árusító üzletben.

Meghívás

AZ „ISTVÁN“ GŐZMALOM-TÁRSULAT

1891. márczius 1-én délelőtt 10 órakor a városháza nagy tanácstermében tartandó

ÉVI RENDES KÖZGYÜLÉSÉRE.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság által előterjesztett 1890-ik évi mérleg, az arra vonatkozó igazgatósági jelentéssel.
 2. A felügyelő bizottság jelentése a mérleg megvizsgálásáról.
 3. A mérleg helybenhagyása, a felmentvény megadása, a tiszta nyereség felosztása feletti intézkedés és a javasolt osztalék megállapítása.
 4. A sorrend szerint kilépő két igazgatósági tag helyének választás utjání betöltése.
- Kelt Debreczenben, 1891. január 27-én.

Az igazgatóság.

Felhivatnak azon t. részvényesek, kik a közgyűlésen résztvenni s szavazati jogukat gyakorolni kívánják, hogy igazoló jegyeiket — az alapszabály 28-ik cikke értelmében — a közgyűlés előtti napig a társulat czepléd-utcai irodájában átvenni ne terheltessek: hol egyszersmind a mérleg és az igazgatóság jelentése február 22-től kezdve megtekinthetők.

NAGY KÉPES
ÁRJEJYZÉK
INGYEN és BÉRMENTVE

STERNBERG ÁRMIN
Budapest, VII. Kerepesi-ut 36.
Saját készítményű mindennemű
VONÓS, VERŐS, FA- és RÉZ FUVÓ-
HANGSZEREK és azok alkatrészei.
Mindennemű hangszerek és zenélő-
művek JAVÍTÁSA és KIHANGOLÁSA
szakszerű pontossággal eszközöltetik.

külön árjegyzék
kérendő.
HARMONIKÁRÓL

Mérnöki műszer,

központi ipartársulati, debreczeni helyi vasuti részvény, — néhai Hegedüs Pál mérnöki hagyatékából, — eladó. Értekezhetni irántuk Veszprémy István tömeg-gondnoknál H.-Hadházon, vagy Szinay Gyula ügyvédnél helyben Kis-Csapó-utca 383. sz. a.

HIRDETÉSEK

a „DEBRECZEN“ részére **jutányos áron**
fölvétetnek a kiadóhivatalban.

A hirdetések vagy Szinay Gyulához (csapó-utca, 383. sz.), vagy egyenesen a kiadóhivatalba [nagyuj-utca, 1702. sz.] küldendők